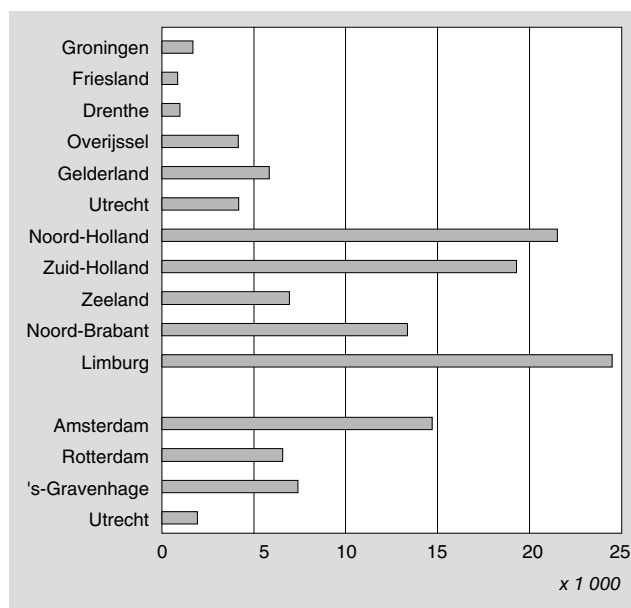

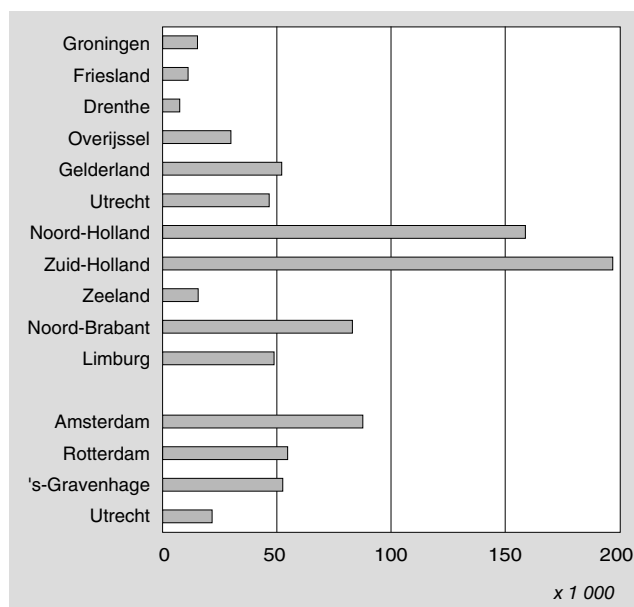
Vreemdelingen

In 1930 woonden in ons land 175 duizend 'vreemdelingen', mensen met een niet-Nederlandse nationaliteit. Dat waren vrijwel uitsluitend Europeanen. Onder hen bevonden zich zo'n 60 duizend Duitse en 6 duizend Oostenrijkse vrouwen – bijna 40 procent van alle vreemdelingen – die hier als dienstmeisjes werkten. Maar er waren ook enkele duizenden Polen die werk hadden in de Limburgse mijnen. Afrikanen en Aziaten waren zeldzaam: ons land telde niet meer dan enkele tientallen Afrikanen. De weinige Aziaten die hier woonden, waren toen nog vooral Chinezen.

1. Aantal inwoners met een niet-Nederlandse nationaliteit, 1947

2. Aantal inwoners met een niet-Nederlandse nationaliteit¹⁾, 2007

¹⁾ Exclusief inwoners met een Nederlandse en buitenlandse nationaliteit.

Net na de oorlog, in 1947, was de groep vreemdelingen met 104 duizend veel minder omvangrijk en heel anders samengesteld. Duitsers waren na de oorlog op grote schaal weggetrokken, al vormden ze in 1947 nog wel de grootste groep vreemdelingen. Hun aantal (28 duizend) was toen net iets groter dan dat van de Belgen (25 duizend). De in omvang derde groep vreemdelingen (24 duizend) waren personen zonder nationaliteit. Het ging om mensen die vóór of tijdens de oorlog in vreemde krijgsdienst waren getreden – zij waren hun Nederlanderschap kwijtgeraakt – en om buitenlanders die na 1933 naar ons land waren uitgeweken en hun oorspronkelijke nationaliteit hadden verloren (*grafiek 1*).

De meeste vreemdelingen, in absoluut en relatief opzicht, woonden in Limburg. Dat waren zowel Belgen als Duitsers, maar ook een grote groep Polen en ruim 4 duizend personen zonder nationaliteit. Verder woonde bijna 30 procent van de vreemdelingen in een van de vier grote steden; in Amsterdam alleen al 15 procent. Daar vormden ze 1,8 procent van de Amsterdamse bevolking.

Sinds 1947 is het aantal inwoners met een niet-Nederlandse nationaliteit sterk toegenomen. Op 1 januari 2007 waren het er ruim 680 duizend, nog exclusief de ruim één miljoen Nederlanders die tevens een niet-Nederlandse nationaliteit hebben. De meesten van hen zijn Turk of Marokkaan.

Het aandeel niet-Nederlanders in de bevolking is met 4,2 procent ongeveer vier keer zo groot als in 1947. Deze groep is echter volledig van samenstelling veranderd. Turken en Marokkanen vormen veruit de grootste groepen, op grote afstand gevolgd door Duitsers, Britten, Belgen en Italianen. Een en ander illustreert de turbulente ontwikkelingen op de Nederlandse arbeidsmarkt. Aanvankelijk kwamen veel Spanjaarden en Italianen voor werk naar ons land, later vooral Turken en Marokkanen. Anders dan de arbeidsmigranten uit de mediterrane landen keerden de laatstgenoemden na enkele jaren niet terug, maar lieten ze hun gezin overkomen.

Evenals kort na de oorlog wonen de niet-Nederlanders vrij geconcentreerd in enkele provincies, maar wel in andere dan destijds. Noord- en Zuid-Holland zijn nu samen goed voor de helft van het aantal niet-Nederlanders. In Limburg en Zeeland woont amper 7 procent van de niet-Nederlanders (*grafiek 2*).

Van de vier grote steden telt Amsterdam nog steeds de meeste niet-Nederlanders: bijna 90 duizend, circa 13 procent van het totaal. In Rotterdam en Den Haag wonen er ruim 50 duizend.

CBS, 1947, De in Nederland woonachtige vreemdelingen op 31 mei 1947. Mededelingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek. CBS, 's-Gravenhage.